

עקרונות למודל הפיצויים בהקלאות 2024/2025 (פיצוי מיוחד לישובים מפונים ומסלול רווח תפעולי) – 25.2.2025

העקרונות

1. **מסלול "סכום לדונם"** תשלום לדונם לישובים מפונים בצפון
 - 1.1. חקלאים בישובים המפונים בצפון יוכלו לקבל פיצוי מיוחד לנזקי המלחמה לשנת 2024+ פיצוי שיקום לשנים הבאות. הפיצוי נקבע כסכום סופי בגין אובדן תפוקה לדונם של 5,000 ש"ח לשנת הנזק+2000 ש"ח לשיקום עתידי - סה"כ 7000 ש"ח לדונם מטעים (למעט מטעים באובדן מוחלט כשתביעה בגין השיקום תיבחן בנפרד במסלול אדום, ולמעט מטעי זיתים) – הפיצוי להדרים יקבע ל 2500 ש"ח לדונם ויהיה סופי.
 - 1.2. בגין הדרים ביתר הארץ יינתן פיצוי בסך 1250 ש"ח לדונם ויהיה סופי.
 - 1.3. במסלול זה אין כל צורך לספק דוחות שונים (שיווק שומה מלאי וכן הלאה) ו/או להוכיח היקף קטיף מסוים והפיצוי יתבסס על היקף הדונמים במטעים המניבים, כלהלן:
 - 1.3.1. מטעים שניטעו עד שנת 2020 כולל יהיו זכאים למלוא הפיצוי בגין אובדן תפוקה - 5,000 ש"ח ועוד 2,000 ש"ח לשיקום עתידי;
 - 1.3.2. מטעים שניטעו בשנת 2021 יהיו זכאים לפיצוי בגובה 3,000 ש"ח בגין אובדן תפוקה ועוד 2,000 ש"ח בגין שיקום עתידי.
 - 1.3.3. מטעים שניטעו מה-1 בינואר 2022 ועד יום 6 באוקטובר 2023 יהיו זכאים ל-2,000 ש"ח בגין שיקום עתידי בלבד.
 - 1.4. פיצוי זה הינו בנוסף לזכאות לפיצוי ככל ששולמה או עדיין לא שולמה לגידולים שהוכרו לפיצוי לעונת 2023/24 בהסדר "ורוד" - תחשיבים.
 - 1.5. חקלאי שבחר במסלול "ש"ח לדונם" - הפיצוי יהיה בבחינת "העדר תביעות עתידיות" לשנים הבאות בגין מלחמת חרבות הברזל.
 - 1.6. הדונמים יהיו בהתאם לאסמכתאות מטופס 1220 או אחרים באישור משרד החקלאות.

2. **מסלול רווח תפעולי**

- 2.1. לכלל החקלאים ולכלל הגידולים (פרט להדרים) באיזורים הרלבנטיים (0-9 ק"מ בגבול הצפון וכן 0-7 ק"מ בדרום, ובכלל זה 7-20 ק"מ בדרום בחודשים אוקטובר-דצמבר 2023) - הפרש המחזורים החיובי בין הרווח התפעולי הממודד בתקופת הבסיס, ביחס לרווח התפעולי בתקופת הנזק הראשונה ו/או השנייה (בהתאם למקרה).

- 2.2. הרווח התפעולי הינו סך ההכנסות בתקופת הבסיס בניכוי ההוצאות השוטפות בהתאמה. החקלאי רשאי לבחור בין הגשה על כלל עסקאותיו (חייבות ובשיעור מע"מ 0) או רק העסקאות הפטורות (פירות וירקות)
- 2.3. חקלאים בישובים המפונים יהיו זכאים למסלול רווח תפעולי או למסלול "סכום לדונם" לפי בחירתם כולל תוספת של 30% מהרווח התפעולי כמענק מאמץ מיוחד.
3. זכאות לפיצויים וסיבתיות – הנחת העבודה כי ירידת מחזורים ו/או ירידה ברווח התפעולי באיזור המזכה בתקופת הנזק, נובע ממלחמת חרבות הברזל – אלא אם הוכח אחרת.
4. לגבי גידולים המצויים בשטחים באיזור 7-20 ק"מ בעוטף עזה (תקופת אוקטובר 2023- דצמבר 2023 – שהוגדרו כמסלול אדום), תתאפשר הגשה במסגרת מסלול הרווח התפעולי בהתאם לתקופת הנזק (ספטמבר 2023 – פברואר 2024) – ביחס לתקופה המקבילה אשתקד.
5. יובהר כי לא יבוצע קיזוז בגין פיצויים ו/או מקדמות במסגרת המסלולים המוקדמים לסיכום זה.
6. חקלאי יוכל לבקש פיצוי לפי מסלול הרווח התפעולי על כלל עסקיו (לא רק צומח), באיזורים הזכאים, בכפוף לסייגים של העדר הגשת תביעת פיצויים ו/או הסכמה לקיזוז הפיצויים שכבר ניתנו/אושרו (ראו הרחבה בהמשך).

הגדרות לעניין הרווח התפעולי :

7. שנת הבסיס : ספטמבר 2022 עד אוגוסט 2023.
8. שנות הנזק:
- 8.1. שנת הנזק הראשונה: ספטמבר 2023 – אוגוסט 2024;
- 8.2. שנת הנזק השנייה: ספטמבר 2024 עד אוגוסט 2025.
9. הכנסות – סך העסקאות חייבות ופטורות, לתקופת הבסיס ולתקופת הנזק - בהתאמה לטבלה המפורטת בהמשך;
- 9.1. הכנסות מתואמות – סך העסקאות בשנת הבסיס במתואם למקדם המחירים.
- 9.2. מקדם מחירים (לעניין הרווח התפעולי) – תיאום נתוני העסקאות בתקופת הבסיס בהתאם לשינויים במדד המחירים של הפירות, יעמוד על 9.2%.
10. הוצאות שוטפות
- 10.1. הוצאות שכר – מהדיווחים התקופתיים לרשות המיסים (שכר ברוטו)
- 10.2. תשומות מע"מ שוטפות – סך התשומות השוטפות בהתאם לדיווחי מע"מ (ללא תשומות בגין השקעות/ ציוד), בהתאם לאחד מהמקרים הבאים:

10.2.1. במקרה שכלל עסקאות החקלאי הינן בשיעור מע"מ 0 – כלל ההוצאות השוטפות (כלל התשומות השוטפות לצורכי מע"מ בתוספת השכר ברוטו);

10.2.2. במקרה שלחקלאי ישנן גם עסקאות חייבות וגם עסקאות פטורות ממע"מ, יחושב החלק היחסי של התשומות ושל הוצאות השכר בהתאם ליחס בין סך העסקאות בשיעור מע"מ 0 (צומח) לכלל עסקאותיו (חייבות ופטורות).

11. במידה ותביעת הנזק היא לכלל העסקאות (חייבות ופטורות), תילקח ההוצאה השוטפת בכללותה (שכר ברוטו ותשומות מע"מ שוטפות).

12. האיזורים זכאי הפיצוי

12.1. השטחים המצויים באיזור של 0-9 ק"מ בגבול לבנון;

12.2. השטחים המצויים באיזור של 0-7 ק"מ בעוטף עזה;

12.3. השטחים המצויים באיזור 7-20 ק"מ בעוטף עזה בתקופה של אוקטובר – דצמבר.

12.4. האיזור בצפון רמת הגולן (עד 9 ק"מ) – יהיה זכאי למסלול רווח תפעולי.

התאמות למסלול הרווח התפעולי (ניבה מלאה ראשונה בשנת הנזק)

13. מוסכם כי מסלול הרווח התפעולי, יבוסס על הדיווחים לרשות המיסים.

14. יחד עם זאת, מוסכם כי בנושא השטחים שנכנסו לניבה מלאה לראשונה בשנת הנזק, בהגשת התביעה תוגש "בקשה להרחבה" והיא לא תעכב את אישור התביעה ומתן הפיצויים (בבסיס התביעה), כלהלן:

14.1. החקלאי יסמן בטופס כי הוא מבקש "התאמות לניבה מלאה" ויצרף את המסמכים שיעידו על תוספת נטו לשטחים שלו, ובכלל זה השטחים שנכנסו לניבה מלאה בתקופת הנזק (בניכוי עקירות) כמוגדר בסעיף 1.2. החקלאי יסמן בטופס את היקף שטחי הבסיס ואת היקף השטחים שנכנסו לניבה מלאה. מובהר למעלה מכל ספק כי שטחים אלה ישמשו אך לבדיקת ההרחבה ולא לצורך בדיקת הבסיס. לא יחול כל עיכוב בתשלום הפיצויים הבסיסיים.

14.2. תנאי הסף להגשה של מסלול רווח תפעולי מתואם לניבה מלאה יהיה גידול של 5% בהיקף השטחים נטו.

14.3. אנשי קרן הפיצויים יבדקו את התביעה לגבי השטחים נטו וככל שזו תתקבל התמורה הנוספת תחושב כלהלן:

14.3.1. סכום הפיצויים (בסיס) יחולק בשטחים האפקטיביים כך שתקבע התמורה בש"ח לדונם; תמורה זו בש"ח לדונם מוכפלת ב 60% ובתוספת השטחים כאמור כפי שאישרו אנשי קרן הפיצויים.

14.3.2. לדוגמא, אם חקלאי קיבל 1 מיליון שקל פיצוי בסיס, והתברר בתביעת ההרחבה כי מדובר ב-100 דונם אפקטיביים בבסיס (סך פיצוי לדונם של 10,000 ₪), ויקבע כי ישנם עוד 20 דונמים נטו, התמורה לחקלאים תגדל ב-120,000 (20 דונם כפול 10,000 כפול 60%).

14.3.3. לא יתבקשו נתונים או אסמכתאות אלא לעניין תוספת שטחים זו.

דרך הגשת התביעות וההתחשבות בגין העבר

15. בטבלה הבאה מופיע תרשים גרפי לעניין הרווח התפעולי בלבד של דרכי ההגשה וההתייחסות לתביעות עבר:

איזור	האם תביעה הוגשה	האם קיים יותר מגידול אחד	תקופת בסיס	תקופת נזק ראשונה	תקופת נזק שניה
הכל	לא	לא	בסיס ממודד	ספט' 23-אוג' 24	ספט' 24-אוג' 25
הכל	כן	לא	בסיס ממודד	זכאי להסדר ורוד - תחשיבים עונת 23/24	זכאי למסלול רווח תפעולי

איזור	האם תביעה הוגשה	האם קיים יותר מגידול אחד	תקופת בסיס	תקופת נזק ראשונה	תקופת נזק שניה
גבול	כן	כן	תקופת בסיס מותאמת	ספט' 23-פבר' 24 מרץ 23-אוג' 24	ספט' 24-פבר' 25 מרץ 25-אוג' 25
				ביחס לתקופה המקבילה אשתקד	זכאי למסלול רווח תפעולי מול תקופת הבסיס (8.23-9.22)

איזור	האם תביעה הוגשה	האם קיים יותר מגידול אחד	תקופת בסיס	תקופת נזק ראשונה	תקופת נזק שניה
7-20	לא		תקופת בסיס מותאמת	ספט' 23-פבר' 24 מרץ 23-אוג' 24	ספט' 24-פבר' 25 מרץ 25-אוג' 25
			לא רלבנטי	ביחס לתקופה המקבילה אשתקד	לא זכאי למסלול אדום

16. דברי הסבר לטבלה

16.1. מי שכבר הגיש תביעה, ונזקו ממוקד ביבולים של אביב-קיץ 2024, יגיש תביעה "ראשונית" על אובדן הרווח התפעולי בתקופת הנזק ממרץ 2024 ועד אוגוסט 2024 ביחס לרווח התפעולי בתקופה אשתקד ויוכל לקבל את הפיצויים באופן מיידי.

16.2. בדרך הזו, אין התייחסות לרווח התפעולי בתקופת הנזק ספטמבר 2023-פברואר 2024, ומכיון שכך גם אין צורך לקזז את הפיצויים שניתנו או שיינתנו במסלול הקודם.

16.3. השלמה לשנת הנזק השניה (ספטמבר 2024 ועד אוגוסט 2025) תעשה בהמשך כך שהחקלאי יקבל מענה גם לנזק המתגלגל בין אם באובדן הכנסות ובין בתוספת הוצאות (כ"א, גיזום, סניטציה, קבלני משנה וכן הלאה). החקלאי יגיש תביעת המשך מהירה בתום שנת הנזק השנייה (לאחר אוגוסט 2025).

17. יובהר למעלה מכל ספק:

17.1. שחקלאי שירצה להגיש תביעה במסלול השלמה לרווח התפעולי על כלל עסקיו (חייבים ושאינם חייבים במע"מ), תוגש תביעה של שנת נזק ראשונה ושניה, ביחס לשנת הבסיס, ומזה יקוזז סכום הפיצוי שנתבע ואושר (בין אם כבר נתקבל ובין אם לאו).

17.2. חקלאי שירצה בכך, יוכל להגיש תביעה במסגרת מסלול רווח תפעולי על כלל ראשי הנזק בצומח (מע"מ אפס) על תקופת הנזק הרלבנטית, תוך קיזוז פיצויים בגין תביעות קודמות. אין מניעה כי חקלאי יוסיף ראשי נזק נוספים לתביעה במסלול האדום מעבר להסדר ורוד קודם להסכם זה (תחשיבים).

18. מסלול פיצוי לדונם בישובים המפונים כולל סופיות דיון ועל כן אין זה רלבנטי למסלול זה נזקים ואו חישוביים עתידיים.

היבטים תפעוליים

19. ככלל, טופס ההגשה והתביעה בכללותה מאפשר תביעה עם פרטי זיהוי מינימליים, והצהרות לעניין אמיתות הנתונים והאסמכתאות. תביעה שכזו, תאפשר תשלום מלוא הפיצויים, באופן מזורז. ארגוני החקלאים יכינו את הטופס הממוחשב/טפסים ממוחשבים ויעבירו לאישורם של אנשי קרן הפיצויים. הטופס יועלה לאיזור התביעות במסגרת המסלול האדום.

20. במקרים בהם אין בידי רשות המיסים את הנתונים המלאים לעניין התביעה, קרן הפיצויים תבחן את המקרים באופן פרטני, כלהלן:

- 20.1. אישור רואה חשבון לעניין סכומי התביעה כדוגמת איחוד עוסקים;
- 20.2. אישור בנושא של משקים גדולים עם מספר ראשי נזק;
- 20.3. אסמכתאות לעניין היקפי השטחים (טופס 1220, GIS של משרד החקלאות וכו');
21. טופס ההגשה יכלול הצהרות של החקלאי ובכלל זה הפניה למסלולים המתאימים, כלהלן:
- 21.1. בחירה בישוב מפונה תעביר את החקלאי למסלול שם לדונם - חקלאי שירצה לבחור במסלול רווח תפעולי ימלא "תא סימון" רלבנטי.
- 21.2. החקלאי יסמן האם הוגשה תביעה בעבר;
- 21.3. החקלאי יסמן האם הוא מבקש חישוב על כלל עסקיו;
- 21.4. החקלאי יסמן האם הוא מבקש בחינה מורחבת בגין "שטחים שנכנסו לניבה" - ואז הוא יקבל "תאים לסימון היקף שטחי בבסיס בדונם והיקף השטחים שנכנסו לניבה מלאה (בדונם) ויצרף אסמכתאות לתביעה.
22. איחוד עוסקים, משקים גדולים:

- 22.1. חקלאי שמאוגד במסגרת איחוד עוסקים יהיה זכאי לאותם תנאים בדיוק. ברם, במקרים אלה, בהם המגדל כלול באיחוד עוסקים למע"מ יחושב המודל בהתאם לדיווחי הפרט לאגודה שבאיחוד העוסקים באישור רואה החשבון של העוסק ויראו אותו כתובע פרטני.
- 22.2. במקרה זה, יסמן החקלאי שהוא שייך לאיחוד עוסקים והוא יתבקש להגיש את הטופס כשהוא מאושר על ידי רואה החשבון שלו ליד חתימתו של החקלאי. אין כל שינוי בדרך ההגשה, באופן חישוב התביעה וכן הלאה למעט ההכרח כי הנתונים ימולאו על ידי רואה החשבון.
- 22.3. באגודות חקלאיות גדולות כגון קיבוצים בהם כלולים גם עסקים נוספים כגון מפעלים וכו', ניתן יהיה לפעול לעריכת התביעה בהתאם לדיווחי רואה החשבון לענפי חקלאות הצומח בנפרד.
23. מוסכם כי במסגרת תביעות פיצויים מעין אלה לא יידרש החקלאי להמציא אסמכתאות נוספות (דוחות שיוק, הצהרות הון, תיאומי אינפלציה, שומות מס קודמות, וכן הלאה), למעט במקרים בהם צוינו הדברים במפורש בנייר זה, או שתידרש בחינה מיוחדת על ידי מס רכוש במקרים חריגים.

מאשרים:

		
אמיר דהן	דובי אמיתי	אורי צוק
מנהל קרן הפיצויים	יו"ר נשיאות המגזר	סמנכ"ל אסטרטגיה
רשות המיסים משרד	העסקי	משרד החקלאות
האוצר		ובטחון המזון